

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Langáška, soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně zpravodajky Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **A. C. O.**, zastoupený JUDr. Petrem Navrátillem, advokátem, sídlem Joštova 138/4, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 7. 2019, č. j. OAM-29/ZA-ZA11-ZA17-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 5. 2020, č. j. 41 Az 34/2019 - 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly žalobcem tvrzené politické a náboženské obtíže, kterým měl v Turecku (zemi původu) čelit kvůli svému politickému přesvědčení a kurdské národnosti. Dle žalobce Turecko není bezpečná země, panuje tam válka, resp. válečná atmosféra, kterou vyvolává současná politická reprezentace země. V rámci pohovoru (viz protokol ze dne 11. 1. 2019) žalobce uvedl, že žil s rodinou střídavě v Istanbulu (kde žalobce dálkově vystudoval střední odbornou školu), střídavě ve městě Tekirdag. Protože je Kurd, od dětství byl označován za teroristu, slychal to na pracovišti i na ulici. Jako příklad uvedl chování učitele na základní škole, který se jinak choval k Turkům a jinak ke Kurdům. V páté třídě se ho děti snažily zbít za to, že je Kurd, on je ale přemohl, za což mu učitel slovně vyčínil. Rovněž policie žalobce kontrolovala na ulici častěji než etnické Turky, při jedné kontrole dostal od policisty i facku. K politickým okolnostem žádosti žalobce doplnil, že problémem je prezident a vláda, kteří v Turecku vytvářejí nepřátelské prostředí a štvou proti sobě různé skupiny obyvatelstva. V Turecku, kde vládne chaos a napětí, žalobce nemůže v klidu žít. K náboženským problémům blíže rozvedl, že sám nevyznává žádnou víru, každý si může věřit, čemu chce, prezident však všem nutí islám. Žalobci se nelíbilo, že se k němu v Turecku nechovali jako k řádnému občanovi (jako příklad uvedl placení daní a návštěvu nemocnice, kde při

ošetření musel dát přednost člověku ze Sýrie). Pokračovat v dalším životě v Tekirdagu nechce, vždy uvažoval nad tím, že Turecko opustí a začne žít někde jinde. Jednou v životě byl na jeden den ve vazbě, když se zapletl do kamarádské rvačky. V roce 2013 se účastnil pochodů a protestů, nikdy nebyl zadržen. Zmínil také incident z Istanbulu z roku 2011, kde se chtěl s přáteli účastnit shromáždění ve svátek pracujících (1. 5.), shromáždění však bylo rozehnáno, kamarád byl lehce zraněn. Žalobce se nechce vrátit zpět do země původu, aby se nedostal do hledáčku vlády. V této souvislosti poukázal na zmizení novináře, který otevřeně psal o tom, co si myslí.

[2] Žalobu směřující proti tomuto rozhodnutí Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž jako jedinou kasační námitku uplatnil požadavek na přímou aplikaci čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje právo na účinný opravný prostředek zabezpečující úplné posouzení skutkové i právní stránky případu *ex nunc*. Stěžovatel poukázal na vývoj situace v Turecku na podzim roku 2019 (v období po vydání žalobou napadeného správního rozhodnutí), kdy došlo k turecké invazi do Sýrie, kde turecké jednotky bojují s kurdskými jednotkami ovládajícími pohraniční oblast. Dle stěžovatele může tato skutečnost měnit náhled na situaci kurdské menšiny žijící v Turecku. Stěžovatel měl za to, že z tohoto důvodu je třeba napadené rozhodnutí žalovaného zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení za účelem shromáždění relevantních a aktuálních informací o současných protikurdských náladách v Turecku, a to jak s ohledem na možné pronásledování stěžovatele v zemi původu (důvod azylu), tak s ohledem na riziko možné vážné újmy (důvod doplňkové ochrany) v případě jeho návratu do vlasti. Vzhledem k tomu, že v předchozím řízení nebyly shromážděny dostatečné podklady, nedošlo dle stěžovatele k náležitému zjištění skutkového stavu věci.

[4] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti zopakoval závěry obsažené ve vydaném správním rozhodnutí a ve vyjádření k žalobě; k stěžovatelem uplatněné kasační námitce se přímo nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Ačkoli usnesení, jímž se kasační stížnost odmítá pro nepřijatelnost, nemusí být odůvodněno (§ 104a odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění připojuje.

pokračování

[6] Otázkou přímé aplikace čl. 46 odst. 3 tzv. procedurální směrnice, již se stěžovatel v kasační stížnosti dovolává, se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 - 32 (zmiňovaném samotným stěžovatelem), v němž dovedl, že v případě přímé aplikace citovaného ustanovení směrnice skutečně je „(...) *povinností krajského soudu přezkoumat skutkovou i právní stránku případu ve věci mezinárodní ochrany ke dni svého rozhodnutí*“. Rovněž v rozsudku ze dne 17. 1. 2017, č. j. 5 Azs 293/2016 - 19, Nejvyšší správní soud konstatoval přímý účinek čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, jenž prolamuje § 75 odst. 1 s. ř. s. a podle něhož *členské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 (právo žadatele o mezinárodní ochranu na účinný opravný prostředek před soudem) zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně*.

[7] Stěžovateli tak lze přisvědčit, že ve věcech mezinárodní ochrany dochází uplatněním aplikační přednosti evropského práva, konkrétně čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, k výjimečnému připuštění prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s., které upravuje vázanost soudu skutkovým stavem ke dni rozhodování správního orgánu. V řízení před krajskými soudy (pozn.: zvýraznění doplněno) tak lze uplatňovat nové skutečnosti, které bez svého zavinění nemohl žadatel o mezinárodní ochranu uplatnit v řízení před správním orgánem, a krajské soudy jsou povinny k těmto skutečnostem v rozhodovací činnosti přihlížet.

[8] Skutečnosti týkající se vývoje situace v Turecku na podzim roku 2019, které stěžovatel nově uplatnil až v kasační stížnosti, však již nemohl zohlednit Nejvyšší správní soud, a to s ohledem na znění § 109 odst. 5 s. ř. s., podle kterého *ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží*.

[9] Přestože v období od října roku 2019 (provedení vojenské operace „Pramen míru“) do května roku 2020 (kdy byl vydán napadený rozsudek) měl stěžovatel dostatek času, aby je uplatnil v řízení před krajským soudem a domáhal se jejich zohlednění na základě přímé aplikace procedurální směrnice, neučinil tak a tato tvrzení poprvé vnesl až v kasační stížnosti. V této souvislosti Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 15. 11. 2018, č. j. 5 Azs 118/2017 - 144 (viz body [30] až [33]), vyložil, že podstatou řízení o kasační stížnosti je přezkum rozhodnutí krajského soudu, jeho postupu a závěrů ze strany Nejvyššího správního soudu (§ 102 s. ř. s.). Citovaný § 109 odst. 5 s. ř. s. a „*kasační princip, na němž je přezkumná činnost NSS založena, brání tomu, aby NSS zohlednil nové skutečnosti při rozhodování o důvodnosti stěžovatelovy kasační stížnosti*. Z uvedeného je zřejmé, že pokud stěžovatel poprvé až v řízení o kasační stížnosti uvede skutkové novoty, které nemohl dříve uplatnit, NSS k nim nepřihlédne; čl. 46 odst. 3 nové přijímací směrnice (procedurální směrnice) se neuplatní“.

[10] Nad rámec výše uvedeného nicméně Nejvyšší správní soud doplňuje, že shodnými tvrzeními, která stěžovatel uplatnil v nyní projednávané věci, se zabýval v usnesení ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 359/2019 - 50 (viz bod [10]), kde byl stěžovatelem rovněž příslušník kurdské menšiny, ateista žijící v Turecku, pobývajícím nikoli na problematickém území v blízkosti hranice se Syriskou arabskou republikou. S odkazem na dřívější ustálenou

judikaturu (např. usnesení ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018 - 28, ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 106/2018 - 30, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018 - 46, ze dne 7. 11. 2019, č. j. 2 Azs 75/2019 - 46, ze dne 30. 4. 2020, č. j. 7 Azs 127/2019 - 54; podrobněji např. v rozsudku ze dne 11. 9. 2012, č. j. 4 Azs 34/2011 - 154, či usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 9 Azs 250/2015 - 23) Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že kurdští příslušníci v Turecku (nejedná-li se o politicky aktivně činné osoby, resp. osoby zapojené do neúspěšného státního převratu v roce 2016) nejsou „na celém území státu tak běžně a závažně pronásledováni, že by tato skutečnost zakládala důvod pro udělení mezinárodní ochrany“. V této souvislosti rovněž citoval závěry z usnesení č. j. 1 Azs 177/2018 - 28, v němž „se zabýval také postavením kurdské menšiny v Turecku, přičemž v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dospěl k závěru, že obtíže spojené s příslušností k této etnické skupině nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, případně vážné újmy podle § 14a odst. 2 téhož zákona. Kasační stížnost obsahuje značně obecná tvrzení o tom, že po státním převratu, k němuž došlo dne 15. 7. 2016, se v důsledku následující reakce státní moci a intenzivních opatření vůči domnělým pučistům, politickým oponentům a jiným osobám, mohou za určitých okolností některé osoby obávat pronásledování. (...) Tyto obavy z pronásledování by mohly být namísto zejména u politicky aktivně činných osob, resp. osob zapojených do neúspěšného státního převratu, takové skutečnosti však stěžovatel neuvedl“.

[11] V usnesení č. j. 7 Azs 359/2019 - 50 se Nejvyšší správní soud vypořádal také s námitkou týkající se vývoje situace v Turecku v roce 2019, když zhodnotil tureckou vojenskou operaci „Pramen míru“ spočívající ve vpádu ozbrojených sil Turecka do severní Sýrie, která je pod kontrolou kurdských milic, způsobem, že „tento ozbrojený konflikt je lokalizován výhradně na konkrétním území (část hranice se Sýrií), které již žalovaný s krajským soudem dříve hodnotili jako bezpečnostně problematické; nelze však bez dalšího říci, že se jedná o vnitřní ozbrojený konflikt či válečný stav na celém území Turecka“.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Vzhledem k tomu, že shora uvedená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje odpověď na stěžovatelem uplatněnou kasační námitku a zdejší soud neshledal podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho postavení, kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[13] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti je odůvodněn § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. září 2020

JUDr. Tomáš Langášek

pokračování

předseda senátu